

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vs dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vplavne zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
za nedeljsko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Jsmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljnja vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inšerlatni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Piska in toži se v Trstu.

Uprava in inšerlatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoupravnični račun št. 841.652.

Nemško mnenje o položaju na poljskem bojišču.

Položaj na severovzhodnem bojišču.

LIPSKO, 10. (Cenz.) »Leipziger Neue Nachrichten« pišejo k vojnemu položaju na Poljskem »Avstrijske vesti« podajajo tudi prvokrat nekoliko jasnosti o splošni smeri umikanja zaveznikov na Poljskem. Umikanje se dozdevno ni vršilo v naravnost zapadni, temveč bolj v južno-zapadni smeri, tako da Rusi niso mogli, kakor so prvotno nameravali, prodirati s svojo glavno silo proti Nemčiji, temveč so bili prisiljeni, poriniti svojo glavno moč proti jugozapadu. Da so storili to le neradi in so le proti svoji volji opustili svojo prvotno operacijsko smer, izhaja tudi iz okolištin, da so le počasi sledili umikajočim se zaveznikom. Niso pa mogli ostati v svoji prvotni smeri, ker bi se bili drugače izpostavili nevarnosti, da bi jih bila zaveznika na uničujoč način napadla na desnem boku. S prodiranjem zaveznikov na ruskem Poljskem proti viselski črti in potem z umikanjem pred rusko premočjo se je doseglo, da je bila ruska armada odri-njena od nameravanega glavnega napada proti nemški vzhodni meji in z vsemi močmi navezana na fronto, ki sta jo prej do-ločila zaveznika. To se mora smatrati za velik uspeh zavezniškega vojevanja. Na vsak način se je tako pridobil čas, ki je zlasti z ozirom na dogodke na severnem Francoskem velikega pomena. Tamkaj dozorevajo vojni dogodki vedno bolj in bolj h končni odločitvi in ko se tamkaj odloči, se bo nudila obilna možnost, da se postavijo potem proti Rusom enakovredne moči. Da Rusi dotle ne prekoračijo nemških meja in da se boji vrše le na so-vražnem ozemlju, je ponoven dokaz za smoteno in spretno armadno vodstvo zaveznikov.

BEROLIN, 10. (Cenz.) Švicarski listi pripovedujejo, da nemški kronprinc pove-ljuje centrum nemških armad; na Poljskem da poveljuje general Hindenburg le-vo. Danki pa desno krilo, ki ga tvore Av-strijci.

Vesti iz Lvova.

DUNAJ, 9. (Cenz.) »Nowiny Wieden-skie« poročajo iz Lvova: Sedaj izhajajo tukaj štirje poljski časopisi: »Gazeta Wicczowna«, »Kurjer Lwowski«, »Słowo Polskie« in »Wiek Nowy« ter dva ruska: »Prikrpatskaja Rusij« in »Lvovskoje vojennoje slovo«. Iz notranje Rusije so pri-peljali semkaj novice, da jih tu vojaški izveščajo. V Lvovu se mude vedno ruski trgovci, ki trgujejo z moko, kvasom, toba-kom, cigaretami. Židovskim prebival-stvom se ravna zelo strogo, pozdravljati mora vsakega častnika. Med Nikolajevim in Stryjem so popravili most čez Dnestr; mitnino pobirajo od kmetov brez pobot-nic. V hiši poslanca dr. pl. Löwensteina v Lvovu so uredili privatno bolnico, lastni-kovo polhišvo so odpeljali v Rusijo. Po-slujejo Obrtna banka, Hipotečna banka in Trgovinska banka, ki celo izplačujejo na vložne knjižice. 27. septembra je bil po-grom: Rusi so streljali s cest precej mir-no. Za 200 rubljev se more v uradu za po-šne liste dobiti potni list in tako zapu-šča Lvov, kdor more, in beži preko Stryja.

PETROGRAD, 9. (Cenz.) »Rieč« poro-ča iz Lvova, da je tamošnji mestni glavar zaplenil hiši št. 9 in 11 v Walowski ulici češ, ker so iz teh hiš streljali na ruske vo-jake. Lvovski generalni gubernator je do-volil mestnemu magistratu, da je odposlal pod vodstvom podpredsednika dr. Stahla odposlanstvo v Petrograd, da najame po-sojilo štirih milijonov za pokritje po vojnih dogodkih nastalega primanjkljaja. E-nako da je tudi odpotovalo v Petrograd odposlanstvo deželne banke, da zaprosi kredita pri državni banki — Za predstoj-nika bolnice Rdečega križa v Lvovu je bil imenovan grof A. Tolstoj, sin Leva Tol-stega. Draginja raste očito: pol kilogra-ma sladkorja stane 80 kopejk (2 kroni), pol kilograma gnjati 1 rubelj 50 kopejk (K3.75). Sredi oktobra je dovolila ruska vlada me-stnemu magistratu 60.000 rubljev (150 ti-soč kron) predujuma, da nabavi živila.

Z belgijskega bojišča.

BAZILEJA 10. (Cenz.) V soboto je megla preprečevala operacije na vsej črti od Flandrije pa do Woivre. Topovi so molčali, posebno med prekopi Se-vernega morja in reko Lysog. Temu mirnemu dnevu je sledil v nedeljo ljut boj. Francosko poročilo ob 11 ponoči javlja v resnici združene napade Nem-cev na severu. To je ofenziva, ki se je pričakovala že več dni sem, ker so Francozi in Belgijci opazili priprave zanj. Dosedaj so vzdržali zavezniki silni naval nasprotniških naskokov.

Indijski čete na bojišču.

Boji pri Verdun.

BAZEL, 10. (K.) »Baseler Nachrichten« posnemljejo nastopno pariško vest v »Cor-riere della Sera«:

Neki z bojišča došli očividci opisuje hra-brost indijskih čet, ki so jih takoj po izkr-canju odpravili v bojno fronto. Takoj prve dni so trpele velikanske izgube. Tako je ne-ka ženijska stotinja pri prvem spopadu iz-gubila vse častnike in 50 odst. elektivnega stanja.

Nad Verdunom so večkrat letali nemški letalci. Prebivalstvo je te vzlete gledalo isto-tako radovedno, kakor pariško prebivalstvo. Število prebivalstva se je dnevno menjava-lo, čimbolj so se Nemci bližali, dokler ni dobilo prebivalstvo ukaz, naj zapusti mesto. Neki železniški vlak z 2000 ujetniki je le po naključju ubežal pred obstreljevanjem Nem-cev. Pri naskokih na vlake je nastala never-jetna panika.

Belgijski begunci na Angleškem.

ŽENEVA, 10. (K.) »Journal de Genève« javlja iz Londona: Število belgijskih begun-cev na Angleškem iznaša okroglo 200.000.

Posledice obstreljevanja angleškega mesta Yarmouth.

LONDON, 10. (K.) »Daily Telegraph« poroča: Yarmouth se popravlja od živč-nega napada, ki so ga v zadnjem tednu po-vzročile nemške granate; ali preplašeni meščani zro še vedno z bojznijo na mor-jе in govore še vedno o grmenju topov. Presenetljivo pa je in je obžalovati obe-nem, da ni nemški napad učinkoval izdat-neje na nabore. Dopisnik meni, da brez-poselnost, povzročena po zaustavljenju ri-bištva, pomore k rešitvi lokalnega nabor-nega vprašanja.

Nabori z godbo I.

LONDON, 10. (K.) Listi javljajo: Vojni urad je sklenil, da bodo v povspeševanje naborov vojaške godbe svirale po ulicah.

Vstaja v Južni Africi.

LONDON 10. (Reuterjev urad). Iz Pre-torije se poroča: Član zakonodajne skup-ščine Cronje je 7. t. m. zapustil z vladnimi četami Winburg z nalogo, da zbere še druge čete v okolici. Javilo se je, da se nahaja general Dewet v bližini z 2000 možmi. Dewet je napadel Cronjeja pri Doornbergu ob nekem mostu čez reko Zand. Cronjejeve čete so ujele 20 Burov, med njimi enajst ranjenec. Deset Burov je padlo. Dewet pa je dobil ojačenja, katerim se je posrečilo osvoboditi ujetnike in zajeti Cronjejeve vozove.

BEROLIN 11. (Kor.) K včerajšnjemu Reuterjevemu poročilu, v katerem se pri-znava Dewetova zmaga nad vladnimi četami pod Cronjejevim vodstvom, piše »Ber-liner Tageblatt«: Ko Reuterjev urad ne more več zmolčati resnice, jo skuša vsaj za-streči. V vesti se je to zgodilo z izredno nespretnostjo. Ni treba dosti, da se spozna, da je poveznik Cronje čisto preprosto zašel v eno onih znamenitih Dewetovih pastí. Dewet je prodiral tako nenadoma iz zasede, da je Cronje moral celo svoj tren pustiti v Dewetovih rokah. O izgubah Angležev v drugem delu bitke molči Reuterjev urad.

Srbsku skupščina — Kronska svet.

SOFIJA 10. (Cenz.) Izredna seja skup-ščine, ki se je sestala v Nišu, je bila

takoj po otvoritvi proglašena za tajno. Ministrski predsednik Pašić je poročal o položaju Srbije. Nato se je vršil pod predsedstvom prestolonaslednika Alek-sandra kronski svet, katerega se je ude-ležil poseben črnogorski pooblaščenec in sedanji ruski poslanik na srbskem dvoru.

Francoska vlada je baje Srbiji dovo-lila ponoven predujem v znesku petde-setih milijonov frankov in ta svota v zlatu je že prispela preko Soluna v Niš.

Kralj Peter, za čigar zdravstveno stan-je se zdi, da se vedno slabša, se na-haja v zdravniški oskrbi v Ribarski Banji. Smatra se za izključeno, da bi zopet prevzel vodstvo državnih poslov. Princ Jurij je zopet okreval po svojih ranah in v kratkem odide zopet v fronto.

Deželni maršal galitski v avdienci.

DUNAJ 11. (K.) Listi javljajo, da je bil deželni maršal galitski, Niezabitovski, včeraj sprejet od cesarja v daljši avdienci. Deželni maršal je zaprosil za avdienco, da položi pred prestol globoko čutjeno zahvalo deže-le za velikodušno besede, ki jih je monarh naslovil ministrskemu predsedniku v pismu, namenjenemu Galiciji.

Njeg. Veličanstvo je najmilostljiveje spre-jelo ta pojav dežele, se je dalo podrobno obvestiti o položaju, ustvarjenem po vojnih dogodkih, ter je najmilostljiveje odslovilo deželnega maršala s ponovnim zagotovilom najljubezniveje skrbi za težko izkušeno de-želo.

Saški prestolonaslednik v avstrijski vojski.

DRAŽDANI, 10. (K.) »Saechsische Staats-Zeitung« poroča: Cesar in kralj Fran Josip je imenoval prestolonaslednika Saškega rit-mojstrom v avstrijskem dragonskem polku št. 3, Friderik Avgust, kralj Saksonski.

Moč izluma.

Spričo izbruha vojne med Turčijo in tro-jnim sporazumom so zanimivi podatki o razširjenosti izluma.

Vse mohamedance cenijo na 250 milio-nov. Večina mohamedancev biva v Aziji. V evropskih deželah jih ni niti 12 milijonov. Na balkanskem polotoku je mohamedancev 3-3 milijone, v evropski Rusiji z Kavkazom vred biva 8-2 milijona mohamedancev, v ostalih evropskih deželah pa jih cenijo nad 50.000. V Afriki je število mohamedanskega prebivalstva s 75 milijni ljudi zelo veliko. Celotno prebivalstvo Afrike šteje 125 mili-jonov ljudi in je torej nič manj kot tri pe-tine prebivalstva mohamedancev. Malen-kostno je njihovo število v Avstraliji in Ameriki, kjer jih je vseh skupaj le kakih 70.000.

Največ jih je v Aziji in sicer več kot 160 milijonov. Na prednjindijskem polotoku jih je kakih 56 milijonov, v Zadnji Indiji 3½ milijona. V Vzhodni Indiji je 62½ milijona mohamedancev poleg 207 milijonov Hindov. V premoči so mohamedanci v Bengaliji in Pendžabu. V Kitajski in sosednih deželah bo mohamedancev 32 do 33 milijonov. V Kitajski sami jih bo bržkone 20 milijonov. Veliko število mohamedancev je v Kasnju in sicer 8-35 milijona, v Šensiju 6-5 in v Junanu 3-75 milijona. Grob Mohamedovega bratranca, po imenu Va Ahi Kabše, je še vedno romarski kraj vseh na Kitajskem ži-večih mohamedancev.

Veliko je tudi število mohamedancev na malajskem arhipelu, kjer jih je 30 milijonov. Malajci so sprejeli izlam v 13. stoletju ter so zelo mnogo storili za njegovo razširjenje. V Azijski Turčiji je mohamedancev 16-5 mi-lijona. Med 2000 prebivalci jih je 961. V ruski Aziji s Chivo in Buharo vred jih ce-nijo na 9½ milijona. V ruski centralni Aziji je 89-9 odstotkov prebivalstva mohamedancev, v Chivi in Buhari 99-5. V Afganistanu in Beludžistanu živi nad 5 milijonov mohame-dancev, v Perziji pa jih bo kakih 8-9 mi-lijonov.

Izlamitski svet je sicer ločen po političnih mejah, toda geografično tvorijo dežele, v

katerih prevladuje izlam, vendar primeroma enotno maso ki se razteza preko ekvatorja v Afriki in preko Male Azije in Arabske daleč v azijski kontinent. V Rusiji biva mo-hamedansko prebivalstvo od Kaspijskega morja do Astrahana, Orenburga in Tobolska, na drugi strani pa daleč notri v Mongoliji. Vsekakor žive mohamedanci v Prednji in Zadnji Indiji, na Kitajskem in na malajskem Arhipelu izven te kompaktne mase, ki jo prevladuje izlam s svojo vero.

Vsekakor pa bo v mohamedanskih pokra-jinah, ki tvorijo eno geografično celoto, imelo vmešavanje Turške v svetovno vojno resne posledice za Rusijo in Angleško, medtem ko je še dvomljivo, kako se razvijejo stvari v ostalih deželah, v katerih bivajo moha-medanci. V pokrajinah, ki tvorijo kompaktno maso, se cenijo mohamedance na 120-125 milijonov, v ostalih deželah pa je njihovo število ravnotoliko.

Važnost Čingtaua.

Trdnjava Čingtau na Daljnem Vzroku, ki se je morala udati veliki premoči Japoncev, je bila oporišče za nemško mornarico in temu primerno je bila tudi zgrajena. V even-tuelni vojni z Anglijo, Rusijo in Francijo, ali pa le z eno teh držav, bi bil Čingtau jako dobro služil proti kolonijam rečenih vlasti na daljnem Vzroku in v Polineziji in bi se mogel dolgo časa braniti proti njihovi-m napadom na trdnjavo. Proti Japonski pa, ki je mogla iz najbližje bližne razpolo-gati z vso svojo silo na kopnem in na morju, se trdnjava ni mogla braniti, in to tem manj, ker je bila zasnovana le kot oporišče za mornarico, ni pa bila izdelana za obrambo proti vojski na kopnem. Zato so tudi v Nemčiji vedeli, da se ne bo mo-gla držati. Nekateri diplomatje so svetovali nemški vladi, naj odstopi Čingtau kitajski republiki ali Zedinjenim državam severne Amerike, da s tem preprečijo brezvspešno prelivanje krvi. Toda Nemci so se odločili za junaško obrambo.

Izguba Čingtaua pomenja za Nemčijo hud udarec, kajti potrosila je tam večletnega de-la in milijard. Čingtau je glavno središče malega nemškega področja Kiaučau od leta 1897 sem in je obsežalo 552 kvadratnih ki-lometrov. Prebivalstvo belcev je iznašalo okolo 500 duš, ono raznobarvnega prebival-stva pa 192.000 duš. Zaliv Kiaučau obseza 550 kvadratnih kilometrov. Okolo nemškega ozemlja je v obsegu 50 kilometrov nevtralna zona, v kateri ni smela kitajska vlada nič vkreniti brez prejšnjega dovoljenja Nemčije. Skupno s to nevtralno zono obseza vse o-zemlje nekaj nad 7000 kvadratnih kilometrov in okolo 1.200.000 prebivalcev. Na čelu nemške uprave je bil guverner Meyer-Wal-deck. Čingtau sam je bil obkrojen z beton-skimi utrdbami.

Česa pričakuje Avstrija od svo-jega mladega prestolonaslednika.

(Pisala v praški »Union« od dne 8. novembra T. Červenkova. Uradno cenzurirano.)

V Monakovem je izšla te dni iz peresa Roberta Müllerja (Dunaj) knjiga pod gor-njim naslovom. Česa pričakuje Avstrija od svojega mladega prestolonaslednika? Je to jako interesantno vprašanje, na kate-ro skuša avtor odgovoriti s svojega stališ-ča. Velikaktualna knjižica, ki je za nas jako poučna, ker moremo opazovati, kaka nazoru vladajo v tem pogledu med našimi nemškimi sodržavljani. Avtor je preskrbel knjigo s podnaslovi: »Princ kot pojava moderne družbe«. — »Dražava misel«. — »Današnji princ, jutri cesar«.

Knjiga, ki je pisana s strogo nemškega stališča, vsebuje štiri dele, ki imajo tudi vabljive naslove. »Znanstvo princa«. »Znanstvo Germanov«. »Avstrijska držav-na misel«. »Nade Mladoavstrije«. »Princ je poetična vrednota narodnosti«. — S tem začena knjiga in avtor pripominja, da temu aforizmu ni namen, da bi bil duhovit. »Princemstva si ne moremo brez velike škode predstavljati izločenega iz zveze na-šega kulturnega reda. Princ ni le žebelj za

silo za domišljavost priprostega človeka, on je še bližje čustvu duševnosti in tvor-nosti«.

V »Znanstvu Germanov« pravi avtor: »Avstrija je, kakor Prusija, vspeh ger-man-ske kolonizacije in vzgoje. Dočim pa so gospodje od nemškega reda v svojih bojih in v svojem organizacijskem delu naleteli na čiste Slovence, so morali Babenberžani in plemena, ki so se naselila žnjimi vzhod-no od Donave in južno njenih stranskih rek, že najti zmes narodnosti. Na severo-vzhodu pripojeni Prusi so kazali slovan-ski temeljni tip, ki predstavljala le mehkeji posnetek germanskega brata, ki mu je duševno sorodnej, nego katero-koli drugo plemo Evrope. Tudi v Avstriji ni nobene-ga dvoma, da je bilo prebivalstvo za časa nemškega priseljevanja slovansko in še da-nes sestoji Avstrija po pretežni večini iz slovanskih in mongolskih narodov in celo njeni Nemci so le ponemčeni zastopniki vz-hodnih ras«.

Od tega za nas avstrijske Slovence pre-haja avtor k organizacijskemu delu Habsbur-žanov, katerega pomembnost so — kakor naglašava avtor — mnogi preiskovalci in zgo-dovinski filozofi, kakor n. pr. Treischlie, slabo razumeli.

SLOVENCİ, SLOVANI!

Spominjajte se ob vsaki priliki naše Ciril-Metodove družbe!

pa je princ, ki je hkratu postavljen v sredino pedesetih milijonov ljudi. Eleganten mlad mož, živahen, jako mladosten, vesel naravi, temperamenten, srečen. Mladostna sila, nepokvarjena, politično in administrativno še nedotaknena oseba. Sprejema jo pričakovanje. Njegova neizkušenost more postati za mladega gospoda nadvojvodo genij. Neizkušenemu, vstvarjenemu za pravičnost, prisiljenemu k dalekovidnemu pogledu moramo le želeči, da bi ga politični zrelostni izpit, ki ima nadvojvodskega abiturijenta položiti pred kol gijem ministrov, ne omejal v njegovi svežosti. Znanosti pomenjajo gotovo mnogo. Temelje države, ki jo bo nekoč vladal, treba poznati. Ali to je gimnazijalna snov in mislimo, da srednješolski pouk princa ni ostavil nikakih vrzeli. Kaj bodo skušali velezaslužni gospodje ministri podati cesarski visokosti? Mari dejstvo, da se Čehi in Nemci že sedaj pehajo, kdo pride prej ki jekljaji, ne govori cele knjige? Gledanje si treba pričuti. A nikdo ga ne more učiti! To je prva nada, ki jo stavlja Avstrija do mladega bodočega vladarja.

Po tej epistoli opisuje avtor nade vojske in posamičnih narodov. Mnogo si obeta od militarističnih sposobnosti mladega prestolonaslednika, ker je Karl Fran sin genijalnega nadvojvode Otona in nadvojvodinje Marije Josefe, hčere kralja Jurja Saksoskega. In v danem slučaju da ne bo nadvojvoda nič drugega, nego vojak, samo vojak. »Tudi odlični vojak ne bo za Avstrijo najslabši politik.«

To so prilično nade, ki jih po mnenju avtorja stavlja Avstrija v Karla Frana.

Sličice iz vojne.

Bojišče ob Drini. »Agramer Tagblatt« priobčuje nastopni izvadki iz pisma nekega vojaka na bojišču: Ker imam danes nekoliko več časa, da morem pisati obširneje, ti hočem, ljuba mati, pripovedovati o cesti ob Drini. Misli si reko, nekoliko širše nego je narasla Sava, a ob obeh straneh razpokane strme skale. Ob reki cesto, po kateri pasira dnevno na tisoče voz, avtomobilov in čet. Seveda ni to možno pri dnevu, kajti že dva meseca se strelja tjačez in semčez s topovi in puškami. Naj se tu prikaže le en mož ali voz, ali avto, že ga obstreljujejo. Pri dnevu morajo pasirati avti z drvečo naglico, in čisto se je dogodilo, da so se v najbližji bližini razleteli šrapneli, ali so pa kroglice iz pušk zadele v varstvene ploče avtomobilov. Mislim, da ga ni na vsem bojišču mesta, ki bi bilo tako neprestano v ognju kakor cesta ob Drini. Dočim pa je cesta podnevu kakor izumrla, postaja pa jako živahna, čim je nastala noč. Tu pasirajo kolone trena v najtemnejši noči in »maršbataljoni« in druge čete korakajo tiho in brez glasu ob šumeči reki, na katere bregovih stoje le posamezna drevesa. Mimo teh se pasira v teku, ker so ta drevesa edini cilji za uravnavo streljanja sovražne artiljerije. V prvem hipu je pač res strašno, ko se v bližini zablika in moramo biti vsak hip pripravljeni na to, da pade kak šrapnel notri med nas. Ali kmalu se človek privadi temu, ker sovražnik nima v strašni temi klancev ob Drini nikakih primernih točk za ciljanje. Tu so Srbi že mnogo smodnika brezuspešno izstreljali.

Vojna kronika. V neko bolnišnico v Kijevu na Ruskem so med drugimi ranjenci pripeljali tudi nekega ranjenega kozaka. Pri previjanju rane se je izkazalo, da je ta kozak — ženska. Izjavila je, da je soproga mladega ruskega častnika. Ko je bila proglašena mobilizacija, se je zgledala tudi ona in je bila faktično uvrščena v deseti kozakiški polk. O priliki nekega hudega boja je dvignila nekega težko ranjenega pešaka k sebi na konja, da odjaše z njim do ambulance, a je bila pri tem poslu sama ranjena.

— V nekem berlinskem kinematografu so kazali razne slike z bojišča, med drugimi tudi poveljnika glasovitega nemškega podmorskega čolna »U 9« z njegovim moštvo, ki je potopil tri angleške oklopne križarke. Za tem se je pojavila na platnu slika: »Veselo kosilo na bojišču«. Bili so to sami domobranci, ki so veselo sedeli v okopih in i. t. d. Kar se začeli mesa, drugi sočivje k. t. d. Kar se začeli mesa, drugi glas matere in hčerke: Mama glej! Poglej očeta, poglej ga, kako se smeje!

Različni učinki infanterijskih strelcov. Sedanja svetovna vojna nudi bogato priliko za opazovanja na strelsko-tehniškem polju, kakor je boljše ne more prinesiti noben drug dogodek. To dokazuje ne samo različnost orožja, ki je imajo posamezne vojskujoče se države, ampak še bolj okolščina, da so zastopani celo v eni posamezni državi najrazličnejši modeli z najrazličnejšimi učinki. A. Lörn poroča v »Weidmannscheileu« n. pr., da je bilo povodom zavzetja Šabca konstatirano, da imajo Srbi sami šest vrst pušk. Predvsem imajo dve vrsti francoskih pušk, en starejši in en moderni ruski model, mavzerico in glasovite četaške puške. Te so seveda uporabne samo za boji v bližini.

— Posebno čudni učinki so bili opazovani pri ošiljenih kroglih manjšega kalibra. Neki ogrski vojak je bil zadet v levo lice, pri čemer je kroglica, razbivši deloma gornjo čeljust, prodrla nad desno zgornjo ustnico. Ranjenec se izprehaja sedaj že brez obveze. Drug slučaj: Dva dni po porazu timoške divizije, je neki jahajoči četaš naletel na tri avstrijske straže. Iznemadene je čakal, da se mu je premoč približala na 30 korakov, da potem sproži. A bil je zadet že preje od 2 krogel, naka je padel raz konja. Čeprav ste mu obe kroglici nedaleč od osrčja prodrli pljuča, je imel četaš kljub temu še vedno toliko moči in hladnokrvnosti, da je nekemu bližajočemu se infanteristu porinil nož skozi stegno. — Višek neverjetnosti pa dosega gotovo sledeči slučaj: V neposredni bližini A. Lörna sta se borila neki oficirski sluga in neki starejši rezervist. Prvi je bil ustreljen v desno oko, drugi nad očesom. Obe kroglici ste prodrli skozi črepijo. Kljub veliki izgubi krvi in kljub ranam, ki jih je bilo smatrati v hipu za smrtno-nevarne, sta šla oba ranjenca čisto mirno do obvezovališča. Rezervist je živel potem še 14 dni in se mu je kmalu omračil um, oficirski sluga pa je kmalu toliko okreval, da je sedaj izven vsake nevarnosti. Veliko hujši so, kakor kažejo dosedanja opazovanja, strelji v trebuh, ki se končajo navadno s smrtjo.

Življenje v strelskih jarkih. Milanski »Corriere della sera« priobčuje sledečo zanimivo sličico o življenju v strelskih jarkih na francoskem bojišču: Neki častnik piše, da so njegovi vojaki napravili v okopih kopelj z vsem modernim komfortom. Vsa stotinja ima vsako jutro topel tuš. Vsi generali so prišli občudovat naš komfort — pravi stotnik. Imamo tudi brivnico; gradi se varijetno gledališče; eden naših je namreč artist in prireja predstave z dresiranim psom. Divjačina, ki tupa tam zaide med obojestranske strelske črte, povzroča večkrat zelo smešne pripetljaje. Na zajca, ki je pritekel od nekod, se je začelo streljati od obeh strani. Zajec je padel in nastati bi bil moral boj zanj; toda iz nemških strelskih jarkov so začeli klicati: »Tobak, tobak!« Streljanje

je ponehalo. Eden naših je stopil po zajca in položil na njegovo mesto omot tobaka, po katerega je prišel neki Nemec popolnoma brezskrbno in mirno. Trenotki pozneje pa že nihče več ni smel pokazati glave iz za preganjanje dolgega časa prirejajo tekmovalna streljanja. Francoz dvigne na puški čepico in iz sovražnih jarkov prihajajo potem redno strelji. Če kroglica zadene čepico, naznanjajo to Francozi Nemcem mahajoč z lopato ali sekuro. Da se obvarujejo nočnih napadov, potrošajo vojaki tla s praznimi konzervnimi škaflicami, ki ropotajo, če se zadeva vanje. Marsikaterikrat se zateče tudi ponoči kak zajec med strelske jarke in tedaj se začne živahno obstreljevati — njegova senca.

Kedaj bo konec vojne? Arabskim številkam se pripisuje, kakor znano, nekaka mističnost. Neki dopisnik »N. Pester Journala« je iz vrste števil, ki jim je vzel za temelj rojstni dan in dan nastopa vlade našega cesarja Franca Jožefa, izvedel celo vrsto zanimivih podatkov, med drugimi tudi dan, kedaj mora biti sklenjen mir v sedanjih evropskih vojni.

Ako se številke letnice rojstva cesarja Franca Jožefa 1. leta 1830 seštejejo in rezultat potem zopet prišteje leto letnice, potem se dobi sledeči račun:

1830
12
1842
15
1857
21
1878
24
1902
12
1914.

Ta končna številka označuje leto, v katerem naj bi bil sklenjen mir.

Da se dobi mesec in dan, je treba pričeti z letom vladarskega nastopa našega cesarja, t. i. 1848 in izvršiti iste operacije, kakor zgoraj navedeno.

Na ta način se dobe sledeči računi:

1848
21
1869
24
1893
21
1914.

Če se sedaj seštejejo prištejki prvega računa, t. i.:

12
15
21
24
12
84

dobimo starostno letnico našega vladarja. Če pa seštejemo prištejke drugega računa, t. i.:

21
24
21
66

izvemo število let vladanja našega cesarja.

Če se vzame sedaj svota števil, števila starosti našega vladarja 84 (8+4) = 12 kot števec, svoto števil, števila vladanja našega vladarja 66 (6+6) = 12 kot imenovalec ulomka $\frac{12}{12}$, in zadnjo številko obeh številnih vrst, potem dobimo po napovedbi tega proroka kot dan konca sedanjega vojne, odnosno kot dan nastopa svetovnega mira, datum 12. 12. 1914, to je: 12. decembra 1914. Imeli bi torej še vedno za priprave za praznovanje Božiča, vsem božjega, še dovolj časa.

Domače vesti.

Štrajk klavcev mestne klavnice. Včera so klavci v mestni klavnici zapustili delo, in sicer zato, ker nočejo mesarji odpirati mesnic ob nedeljah. Ker jih je moralo vsled mobilizacije mnogo pod orožje, se je namreč število klavcev v mestni klavnici jako skrčilo, a direktna posledica temu je, da so v klavnici ostali klavci preobloženi z delom. To preobloženje postaja najbolj občutno ob petkih, ko morajo klavci pripraviti meso za soboto in za nedeljo. Znano je namreč, da mesarji že nekaj let sem ne odpirajo mesnic ob nedeljah tekot zimskih mesecev. Odjemalci si morajo oskrbeti meso za nedeljo že v soboto zvečer in od tod prihaja, da morajo klavci že v petek pripraviti za soboto in za nedeljo potrebno množino mesa. — Vsled tega nastopa klavcev je danes primanjkovalo mesa, posebno v manjših mesnicah. Sicer je pa upati, da pride še tekot današnjega dne do sporazuma med klavci in mesarji. — Resnici na ljubo pa moramo pripomniti, da so bili mesarji nekako prisiljeni k zapiranju mesnic ob nedeljah, in sicer so jih k temu prisilili mesarski pomočniki, ki so zahtevali nedeljski počitek.

AGO čevlji brez šivnja in žeblice ::
Izvršuje edino le
FRAN CINK V TRSTU
ulica Cecilija št. 12

Izvršuje tudi vsako drugo naročilo točno. Na zahtevo pride tudi po naročilo izven mesta. **Delo solidno. - CENE ZMERNE.**

Gostilna „Pri Deteljci“
v TRSTU, ulica Belvedere št. 7

Priznana najboljša in najcenejša kuhinja.
Pristna domača in tuja vina.

Ges. kr. priv.
Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
ustanovljena leta 1838.

Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju strel in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in na suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

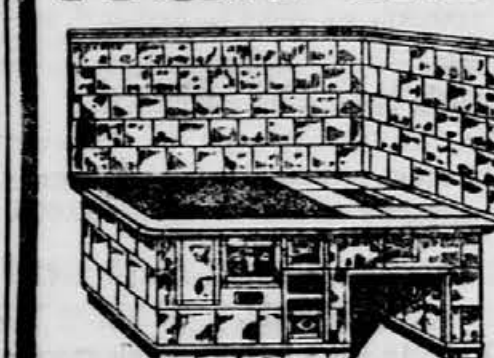
Delniška glavica in rezerve dne 11. decembra 1912 K 175.540.187-98

Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1912) K 534.593.429-80.

Delar obstoja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 758.460.366-88.
Zastopstva v vseh državnih glavah mestih in važnejših krajih.

Zaloga dalmatinskega vina
FILIP IVANIŠEVIČ
lastnega pridelka iz Jesenic pri Omišu
ulica Vaidirivo 17, tel. 1405. Prodaja na drohno in na debelo. - Gostilne: „All'Adria“, ul. Nuova 13 in gostilna-buffet, Piazza Giuseppeina št. 7, v katerih toči svoja vina prve vrste.

Ivan de Lorenzo

ZALOGA GLINASTIH PEČI IN ŠTEDILOKOV
TRST, UL. SAN MAURIZIO 9.
Velika izbira glinastih peči
v vsaki velikosti in barvi. Lastna delavnica šteditnikov. — Izbira plošč za stene n. pr. kuhinje, kopelji itd. Izvršuje in popravlja vsakovrstna dela te stroke. Naročbe se izvršujejo točno. Sprejemo se naročila tudi na deželo.

LA FILIALE DELLA BANCA „UNION“

(Filialka Banke Union) v Trstu
Glavnica in rezervni zakladi K 20.000.000

se bavi z vsemi bančnimi in menjičnimi operacijami.

Tekoči računi in računi na bančni žiro
v kovan ali v inozemskih vrednostih po jako ugodnih pogoji po dogovoru.

Uložne knjžice
za shranjevanje ali dogovorjene prednaložbe.

Kupo - prodaja
in in inozemskih vrednost, valut in špek.

Izdaja hranilne knjžice ter obravnava vloge po **4%**

Benzin davak od hranilnih vlog plačuje zavod nam.

Daje prodajne na vrednote in karate parafih 1. t. d. **Prejema in hrani depozite** ter jih točno upravlja.

Izdaja in kupuje po dnevnem kurzu (preko bankarnih stroškov)

menjalne vrednote neapolske banke (Banca di Napoli), italijanske banke (Banca d'Italia) in siciljanske banke (Banca di Sicilia).

Odpira kredite v neozemstvo proti listinam. — **Izdaja kreditna pisma.**

ODDELEK ZA BLAGO.
Daje prodajne na blago, polno, varante 1. t. d. **Odpira carinske kredite.** Kupo in prodaja blaga v komisi.

ODDELEK ZA SLADOR.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSJILA DANE
na vlagilbo 5 1/2 %
na menice po 6 %
na zastave in amortizirajo se daljša doba po dogovoru.
ISKOMPTUE TRGOVKE MENICE.

HRANILNE VLOGE
upojam od vlagatelja, če tudi ni od njega obravnavo po **4 1/2 %**
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Brezni davak plačuje banka. - Vloge se lahko po svoji izbiri - ODDAJA DO-
MALE HRANILNICE (HRANILNE PUSICE).

registrirana zadruga z omejenim poročtvom
TRST, Piazza della Caserma št. 2, 1. nad.
(v lastni posedi) vhod po glavnih stopnjicah.

Poštno-hranilnični račun 16.004. **TELEFON št. 952.**
Brez varnostne enote (slede dejstva) za shranjevanje vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, **popolnoma varno** proti vlomom in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.
Stanje vlog nad 10 milijonov kron.
Urodoce ura od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne. - Izplačuje se vsak delavnik ob uradni uri.

POZOR! Vsled nastalih razmer sem v stanu prodajati v „ARNEM GRABNU“ izborna VIPAVSKO vino po 24 stotink 1/4 litra. ISTRSKO vino po 24 st. 1/4 l. - PRISTNI TERAN po 32 st. 1/4 l.

RESTAVRACIJA BALKAN (Piazza Caserma) POZOR!